
Otteen saaja:

Otteen antopäivä:

8.11.2016

2016/628/071

376 § TURUN KAUPUNKISEUDUN KANNANOTTO ELINVOIMA-ASIOIDEN VASTUISTA JA TEHTÄVISTÄ SEKÄ ESITYS ERILLISRATKAISUKSI MAAKUNTAUUDISTUSTA TOTEUTETTAESSA

Kunnanhallitus 376/7.11.2016

Turun kaupunkiseudun kunnat antavat omat lausuntonsa 9.11.2016 mennessä hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakunta-uudistukseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä em. uudistuksiin liittyvistä lakiluonnoksista. Sekä kaupunkiseudun poliittisten luottamushenkilöiden että kuntajohtajien välillä on käyty keskustelua mahdollisen kaupunkiseudun yhteisen erillisen kannanoton antamisesta erityisesti elinvoima-asioiden asemasta ja sisällöstä maakuntauudistuksessa.

Keskiviikkona 28.9.2016 kokoontuivat Turun kaupunkiseudun kuntien ja kaupunkien hallitusten puheenjohtajat ja kuntajohtajat, Turun kaupunginhallituksen puheenjohtajan kutsusta, neuvotteluun koko kaupunkiseudun oman erillisen kannanoton tarpeellisuudesta ja mahdollisesta sisällöstä kyseiseen uudistuskokonaisuuteen liittyen. Tilaisuudessa sovittiin, että viranhaltijat valmistelevat kannanoton Turun kaupunkiseudun elinvoima-asioiden erillISRatkaisuksi tilaisuudessa käydyn keskustelun ja annetun ohjeistuksen pohjalta.

”TURUN KAUPUNKISEUDULLE ELINVOIMA-ASIOIDEN ERITYISRATKAISU

Vahvat kaupunkiseudut ovat Suomen kilpailukyvyn moottori.

Turun kaupunkiseudulla kehitys on Suomen suurista kaupunkiseuduista toiseksi vahvinta Helsingin seudun jälkeen rakenteellisilla, dynaamisilla ja nopeilla aluekehityksen muuttujilla mitattuna. Paitsi, että kaupunkiseutu toimii lounaisen Suomen veturina, sillä on keskeinen rooli osana Etelä-Suomen laajaa, yhtenäistyvää talous- ja työssäkäyntialuetta.

Maakuntauudistuksen yhteydessä tulee varmistaa, että kaikki kaupunkiseuduilta ulosmitattava potentiaali otetaan käyttöön, eikä uudistuksella tukahduteta kaupungeista nousevaa elinvoimaa ja kilpailukykyä. Kansallisen edun nimissä tarvitaan joustavuutta, toimivaa työnjakoa ja liikkumavaraa erilaisille hallintoratkaisuille tehtävien hoidon ja aseman suhteen.

Noin 325 000 asukkaallaan Turun kaupunkiseutu on suurempi kuin 14 maahan suunnitelluista 18 itsehallinnollisesta maakunnasta. Seutu koostuu Turun, Kaarinan, Naantalin, Paimion ja Raision kaupungeista sekä Liedon, Maskun, Mynämäen, Nousiaisten, Ruskon ja Sauvon kunnista.

Turun kaupunkiseudulle on perusteltua sopia ja tarvittaessa säätää erityisestä ratkaisusta elinvoima-asioiden järjestämistä vastuusta. Lähökohtana on, että nykyisin Turun kaupunkiseudun kuntien vastuulla olevia tehtäviä ei siirretä maakunnan toimialaan sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä lukuun ottamatta.

Turun kaupunkiseutu esittää, että maakuntaudistuksen yhteydessä kasvu- ja elinvoimatehtävät vastuutetaan alueella seuraavasti:

- 1. Kasvu-, elinvoima- ja innovaatiokokonaisuuksissa toimivalta ja järjestämistä vastuu osoitetaan kaupunkiseudun kunnille. Maakunnan tehtäväala rajataan strategisen tason ohjaukseen ja rahoittamiseen mm. kansallisia ja EU-tason rahoitusohjelmia hallinnoimalla.**
- 2. Kokonaisvastuu yritys-, työ- ja elinkeinopalveluista osoitetaan kaupunkiseudun kunnille. Järjestämistä vastuun yhteydessä siirretään kunnille resurssit, toimivaltuudet ja vastuut kokonaisuudessaan. Kokonaisuuteen sisältyy myös kotoutumisen edistäminen.**
- 3. Suoraa sopimusmenettelyä kasvu- ja MAL-asioissa jatketaan valtion ja Turun kaupunkiseudun välillä. Sopimuksellista yhteistyötä syvennetään ja sen alaa voidaan tarvittaessa laajentaa.**
- 4. Kaupunkiseudun kunnille osoitetaan yksiselitteinen toimivalta maankäytöstä, rakentamisesta ja kaupunkisuunnittelusta sisältäen seudullisen liikennejärjestelmäsuunnittelun tehtävät.**
- 5. Maakunnalle osoitettava maakuntakaavoitustehtävä pitää sisällään yleispiirteisen, strategisen tason asiakirjan, jolla välitetään valtakunnalliset tavoitteet maankäyttöön ja varmistetaan maakuntien välinen merkittävien maakunnallisten kysymysten yhteensovittaminen.**
- 6. Kuntarajat ylittävän maankäytön yleispiirteiseksi ohjaamiseksi ja toimintojen yhteensovittamiseksi Turun kaupunkiseudun kunnat vastaavat yhteistyössä seudullisen maankäytön ohjauksesta.**

Turun kaupunkiseudulla on valmius aloittaa tarvittavat neuvottelut työnjaon yksityiskohtien sopimiseksi valtio-osapuolen kanssa välittömästi.

Kaupunkiseudun laajemmat vastuut rahoitetaan rahoitusperiaatteen mukaisesti.

Valtio aloittaa välittömästi uuden valtionosuusjärjestelmän valmistelun. Uudessa järjestelmässä huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävien erityispiirteet suurissa kaupungeissa. Turun kaupunkiseutu osallistuu muiden suurten kaupunkiseutujen kanssa tarvittavilta osin uuden vos-järjestelmän valmisteluun.

Kaupunkiseutujen menestyksen perusta

Suomalaisten alueiden väliset olosuhde-erot ovat pikemmin kasvussa kuin tasoittumassa. Tulevaisuudessa alueiden vahvuuksia ei tueta samoilla keinoin, vaan räätälöimällä esimerkiksi tehtävärajapinnat ja työnjaot alueiden ominaispiirteet ja niiden toimijoiden kantokyvyt huomioiden.

Suuret kaupunkiseudut eivät kilpaile muiden Suomen kuntien kanssa, vaan ennen kaikkea muiden eurooppalaisten kaupunkiseutujen kanssa. Kilpailussa menestyminen edellyttää

- keskittymien ja innovaatioiden luomisen tukemista,
- yhteyksien kehittämistä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä yksityisen ja julkisen sektorin kanssa,
- elinkeinotoiminnan edistämistä osaamis- ja tietoperustaisilla aloilla, sekä
- osaavan työvoiman saannin edistämistä.

Kilpailussa menestymistä ei edistetä luomalla uusia hallinnon tasoja, joilla on kaupunkien kanssa päällekkäisiä tehtäviä. Kaupunkiseuduille on annettava työkalut, joita ne tarvitsevat elinvoima- ja kilpailukykytehtävässään. Näihin työkaluihin sisältyy **yksiselitteinen toimivalta alueen elinkeino- ja innovaatiopolitiikassa, työllisyyden hoidossa, kotoutumisen edistämisessä sekä maankäyttö-, asumis- ja liikenneasioissa (MAL).**

Kasvun ja elinvoiman vahvistamiseksi maakuntaudistuksen yhteydessä tulee

- Tunnistaa ns. kaupunkispesifit erityispiirteet. Nämä liittyvät esimerkiksi työllisyyteen, maahanmuuttoon, segregaatioon ja asumiseen ja lisäävät merkittävästi kustannuksia ja palvelutarvetta.

- Vahvistaa kaupunkiseutujen roolia kilpailukyvyn moottoreina vaikutusalueillaan tukemalla ja mahdollistamalla niitä alueelliseen kehittämiseen sekä kansalliseen kilpailukykyyn liittyvissä tehtävissä.
- Vastuuttaa kaupunkiseuduille ja kaupunkivyöhykkeille erityisrooli kokeilualustana kansallisesti merkittävässä kasvun ja kilpailukyvyn uusissa avauksissa.”

Valmistelija.

Kunnanjohtaja Esko Poikela

Kunnanjohtajan ehdotus:

Liedon kunnanhallitus hyväksyy Turun kaupunkiseudun kuntien kanssa yhteistyössä laaditun esittelytekstin mukaisen kannanoton ja esityksen Turun kaupunkiseudun elinvoima-asioiden erillisratkaisuksi. Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään ja hyväksymään vähäisiä muutoksia lopulliseen asiakirjaan.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallituksen päätös:

Kunnanjohtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lisätietoja antaa: Kunnanjohtaja Esko Poikela puh:050-554 0832

Täytäntöönpano: Valtioneuvosto (kirjaamo@stm.fi 9.11.2016 klo 16.15 mennessä)

Sähköisesti tarkastetusta sekä säädetyllä tavalla edeltäpäin ilmoitettuna aikana 11.11.2016 kunnantalon yhteispalvelupisteessä yleisesti nähtävänä olevasta pöytäkirjasta otetun otteen oikeaksi todistaa

Liedossa 8.11.2016

Pöytäkirjanpitäjä

Marja Toivola
